

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Thứ Sáu, ngày 26/12/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 291

VÃNG SANH LÀ SỐNG MÀ RA ĐI

Phần lớn người thế gian thường hiểu lầm rằng người niệm Phật là “*cầu chết*”. Ngay cả nhiều người niệm Phật cũng không thấu hiểu, lầm tưởng vãng sanh đồng nghĩa với cái chết. Hòa Thượng dạy: **“Vãng sanh là ra đi trong sự tỉnh táo, khi tai vẫn nghe, mắt vẫn thấy. Chết là trạng thái bất tri bất giác, không thể gọi là vãng sanh”**. Chúng ta phải chân thật thấu hiểu điều này. Trong **“Tịnh Độ Thánh Hiền Lục”** đã ghi chép rất rõ ràng những tấm gương tự tại vãng sanh: có người ngồi, người đứng, người biết trước giờ khắc ra đi mà không hề bệnh khổ. Ngay trong thời đại này, Hòa Thượng Hải Hiền chính là một biểu pháp sống động: Ngài tự tại ra đi và lưu lại toàn thân xá lợi. Thế nhưng, vẫn có người không tin, cho rằng đó chỉ là trường hợp hiếm có trong hàng triệu người. Với người đã không tin thì rất khó để họ tiếp nhận. Chúng ta cũng không thể ép buộc họ và cũng đừng vì sự hoài nghi của người khác mà để lung lay niềm tin của chính mình.

Vì thế, việc tu hành của chúng ta phải hết sức cẩn trọng. Các bậc Tổ Sư Đại Đức nhắc nhở chúng ta phải thận trọng trong việc kết giao, phải tìm được thầy tốt bạn lành, chân thật là những người **“chí đồng đạo hợp”**. Chúng ta không nên tùy tiện tiếp xúc, tin và làm theo người khác một cách bừa bãi bởi điều này sẽ ảnh hưởng đến lập trường kiên định của chính mình. Với những người thật sự thân thiết, thật sự muốn học hỏi, tôi mới khuyên họ nên làm gì; còn với người ngoài, tôi không tùy tiện khuyên bảo. Bởi nếu lời nói của mình làm lung lạc tín tâm của người khác đối với pháp môn họ đang tu, thì hậu quả rất nguy hiểm. Người xưa có câu: **“Thà làm động nước ngàn sông, hơn là động tâm người tu hành”**. Nếu họ đang an trú trong pháp môn của mình, ta không nên nói điều khác biệt khiến họ dao động vì nhân quả ấy chính ta phải gánh chịu.

Chỉ trong diễn đàn hay lớp học của mình, chúng ta mới có thể thẳng thắn chia sẻ những điều tâm huyết. Qua nhiều năm học tập Hòa Thượng Tịnh Không, chúng ta thấy Ngài luôn đem hết tâm huyết, ruột gan để nhắc nhở các học trò. Hòa Thượng từng giảng: ***“Khi tôi giảng pháp, mọi người nghe pháp thì phải xem tôi đang giảng ở đâu. Nếu là đạo tràng của người khác, thì đó là lời nói bất đắc dĩ, lời nói phương tiện. Còn những lời chân thật chỉ có thể nói ở đạo tràng của chính mình”***. Điều này Hòa Thượng đã nhắc đi nhắc lại nhiều lần, thế nhưng người nghe thường nghe không trọn vẹn, không phân biệt được đâu là “lời nói thật”, đâu là “lời nói phương tiện”.

Khi Đức Thích Ca Mâu Ni Phật còn tại thế, Ngài cũng đã nhiều lần rơi vào hoàn cảnh tương tự. Ngài từng dạy: ***“Vì chúng sinh không thể tiếp nhận pháp Nhất thừa, nên ta đành phải nói pháp Nhị thừa và Tam thừa”***. “*Nhất thừa*” là pháp thẳng tiến thành Phật; “*Nhị thừa*” là hàng Thanh Văn, Duyên Giác; còn “*Tam thừa*” là pháp tu phước lành để hưởng phước báo cõi Trời, Người. Chúng ta thấy, Phật cũng phải tùy duyên thuyết pháp, không phải lúc nào Ngài cũng có thể giảng thuyết trực tiếp được. Pháp Nhị thừa, Tam thừa không phải là điều Phật muốn nói, bởi tâm nguyện của Phật là muốn tất cả chúng sinh đều thành Phật. Ngài biết rõ chúng sinh vốn đầy đủ đức tướng và trí tuệ của Phật, nên Ngài mong chúng sinh sớm hồi phục năng lực vốn có của chính mình.

Chúng ta cần nghe pháp một cách có chọn lọc. Có người nói với tôi rằng họ thường nghe pháp của Hòa Thượng Tịnh Không trên nhiều website, kênh youtube khác nhau. Tôi liền nhắc nhở họ: Nhiều địa chỉ không phải là nguồn chính thống; muốn nghe pháp của Hòa Thượng Tịnh Không thuần túy, đúng đắn hãy truy cập website <https://www.tinhkhongphapngu.net/>. Vì website này không có quảng cáo, không đăng tải các “*tâm thư*”, “*huyết thư*” hay các nội dung xen tạp. Trong khi đó, nhiều website, kênh youtube khác lại giống như một cửa hàng bách hóa tổng hợp, đăng tải đủ mọi thứ có thể khiến tâm của người học bao chao, dao động. Tín tâm của chúng ta không kiên định, phần lớn là do tiếp nhận quá nhiều nguồn thông tin hỗn tạp. Vì vậy, chúng ta phải biết tự đóng lại những kênh thông tin không cần thiết để bảo hộ chính mình, việc này không ai có thể làm thay chúng ta được.

Các bậc Tổ Sư Đại Đức từng nhắc nhở chúng ta rằng: Ngay cả khi Đức Thích Ca Mâu Ni Phật hiện thân nói: *“Con đừng niệm Phật nữa, pháp môn Tịnh Độ trước kia Ta nói chỉ là lời nói phương tiện, nay nên tu theo pháp khác mới đúng”* thì chúng ta cũng không được tin. Bởi vì Đức Thích Ca Mâu Ni Phật đã xác quyết pháp môn Tịnh Độ là đại pháp viên thành. Nếu có vị nào tự xưng là Phật mà nói ngược lại thì đó chắc chắn là ma giả dạng chứ không phải Phật. Trong Đại Tạng Kinh, có tới hơn 200 bộ kinh mà Phật đã nhắc đến pháp môn Tịnh Độ. Các vị Tổ Sư nhắc nhở như vậy để chúng ta thấu hiểu sâu sắc và giữ vững tín tâm của chính mình, từ đó có được sự an định trong tu hành.

Có nhiều người hỏi tôi: *“Sao Thầy lại có thể mạnh mẽ và dứt khoát vậy?”*. Đơn giản là vì tôi đã xác định rất rõ hướng đi và việc làm của mình, nên cứ thế mà tiến hành, không hề do dự. Thậm chí, ngay cả Hòa Thượng Tịnh Không nếu có hiện về trong giấc mơ bảo tôi không nên tu theo pháp môn Tịnh Độ, tôi cũng sẽ trả lời rằng: *“Xin cảm ơn Ngài, nhưng Ngài không phải là Hòa Thượng Tịnh Không thật. Ngài chỉ là giả”*. Bởi vì những lời Hòa Thượng dạy, tôi đã được nghe, học và thực hành suốt mấy chục năm nay. Nhờ đó, tôi đã thấu hiểu và kiên định với niềm tin của mình. Tôi biết rõ con đường này nhất định sẽ đem lại lợi ích cho chúng sinh nên không chút ngần ngại, do dự.

Nhìn những việc tôi làm, nhiều người vì chưa hiểu tỏ ý xót xa, thương cảm; họ cho rằng tôi đang phí hoài công sức và tiền bạc vào những việc không đâu. Thế nhưng chỉ đến khi thấy kết quả, họ mới ngỡ ngàng rồi dần công nhận. Tôi tin rằng, nếu cứ mãi chần chừ và do dự, chúng ta sẽ chẳng thể mang lại lợi ích thiết thực cho tha nhân, cũng như không bao giờ xây dựng được tín tâm, sự kiên định cho chính mình. Minh chứng là, trước đây, khi tôi quyết định đầu tư chiếc máy trị giá hàng trăm triệu đồng, nhiều người đã nghi ngờ sự cần thiết của nó. Nhưng giờ đây, chính nhờ chiếc máy đó, anh em đội cơ sở vật chất đã làm ra những chiếc tủ cơm, tủ sấy bát để trao tặng khắp nơi, từ Gia Lai, Sóc Trăng đến Tân Bình (TP. Hồ Chí Minh), hay Vinh (Nghệ An). Nếu không có sự quyết đoán khi ấy, chúng ta chắc chắn không thể thực hiện được những việc mang lại giá trị chân thật cho cộng đồng như hiện nay.

Khi tôi đề xướng xây dựng các vườn rau thủy canh, nhiều người vẫn còn mơ hồ và chưa thực sự thấu hiểu. Vậy mà chỉ chưa đầy hai năm, đã có hơn mười

vườn rau được hoàn thiện đi vào sử dụng. Gần đây, dù bão lũ hoành hành khiến rau xanh trở nên khan hiếm, những vườn rau thủy canh của chúng ta vẫn liên tục cho thu hoạch để trao tặng khắp nơi. Dù sản lượng khoảng 7 - 8 tấn rau sạch mỗi tháng vẫn chưa thấm là bao so với nhu cầu thực tế nhưng đó là thành quả vô cùng đáng trân trọng.

Kết quả này bắt nguồn từ niềm tin kiên cố từ nội tâm và pháp tu vững vàng của chúng ta. Nhờ duyên lành được chứng kiến cả một đời hành trì làm ra biểu pháp của Hòa Thượng, chúng ta không có lý do gì để không xây dựng cho mình được tín tâm kiên định đối với pháp tu và những việc làm lợi ích chúng sinh. Sắp tới, chúng ta sẽ tiếp tục mở rộng các vườn rau thổ canh. Chúng ta đã có sẵn hai mảnh đất, một mảnh 500m² và một mảnh 5.000m², đây là điều kiện thuận lợi để chúng ta mạnh mẽ phát triển hướng đi này.

Hòa Thượng từng dạy: ***“Bồ thí như một dòng nước, càng thí càng nhiều”***. Điều này hàm ý rằng nước chảy đi càng nhiều, nguồn nước phía sau đổ về càng mạnh mẽ và tươi nhuận hơn, bởi vậy, bồ thí không bao giờ là mất đi. Hòa Thượng khẳng định: ***“Người bồ thí là người có phước và có trí tuệ vì họ biết chuyển đổi vật chất thành phước báu”***. Ngược lại, có những người chỉ mong cầu đem phước báu chuyển thành vật chất như tiền của, nhà cửa, xe cộ. Khi chúng ta tích cực dùng tài vật để tạo phước báu, lợi ích cho chúng sinh, tự thân mỗi người sẽ trở nên mạnh mẽ và quả quyết hơn. Thời gian gần đây, các vườn rau của chúng ta đã cho thu hoạch rất nhiều loại rau sạch như cải cúc, cải bó xôi và sắp tới là bắp cải, chúng ta sẽ tiếp tục có rau sạch tặng hàng xóm và gửi đi các vùng. Chúng ta nên kiên định và mạnh dạn thực hiện những việc cụ thể, thiết thực như vậy để mang lại lợi ích cho cộng đồng, tha nhân.

Tôi luôn khuyên mọi người phải biết chọn lọc thông tin; tránh tiếp xúc quá nhiều với những người không cùng chí hướng, không *“tâm đầu ý hợp”*, hay *“không chung một người thầy”*. Chúng ta cần có sự chọn lọc này vì cuối cùng chính chúng ta phải gánh chịu hậu quả từ những tác động bên ngoài. Trước đây khi tôi bệnh, nhiều học trò vì lòng thành kính đã gửi tặng các loại thuốc quý, thuốc bổ; tôi vô cùng trân trọng nhưng sau đó đều đem tặng lại cho người khác. Khi họ hỏi tôi có dùng thuốc không, tôi đáp: *“Thầy cho hết rồi! Con thử nghĩ*

xem, thầy có thời gian đâu mà dùng hết những thứ ấy?”. Thực tế, dù không dùng thuốc bổ nhưng tôi vẫn khỏe mạnh.

Vừa rồi, tôi có chuyến đi dài gần 2.000 km bằng ô tô, di chuyển liên tục qua lại giữa Đà Lạt, Sài Gòn, Vĩnh Long và Sóc Trăng chỉ trong vài ngày. Với cường độ di chuyển như vậy, ngay cả tài xế còn lộ rõ vẻ phờ phạc, trong khi tôi vẫn tỉnh táo và minh mẫn. Dù phải di chuyển xa, liên tục và dành nhiều thời gian chia sẻ với Phật tử ở các nơi, tôi vẫn duy trì thời khóa tu tập đầy đủ mỗi ngày. Sức khỏe và tinh thần thật ấy thật không giống với một người đang mang bệnh khổ. Thực ra, tôi có được nghị lực như vậy vì đã tìm được *“chỗ quay về”* để nương tựa tinh thần, dù đường phía trước vẫn còn xa mờ. Nếu khi sống, chúng ta nỗ lực làm những việc cần làm và thấu hiểu được *“chỗ quay về”* khi phải ra đi, tự nhiên chúng ta sẽ trở nên mạnh mẽ, quả quyết và kiên định.

Quan trọng là chúng ta phải biết chọn lọc thông tin, điều gì không cần thiết thì không tiếp nhận. Dù sống hay chết, chúng ta cũng giữ nguyên tắc này. Bởi lẽ, nếu sống không kiên định, thiếu lập trường thì khi chết đi chúng ta sẽ rơi vào trạng thái mơ hồ. Hòa Thượng Tuyên Hóa gọi đó là ***“Mơ mơ hồ hồ mà sống, rồi mơ mơ hồ hồ mà chết và rồi sẽ phải đi vào một thế giới mơ mơ hồ hồ”***. Thế gian có biết bao người rơi vào trạng thái này: không có lập trường, gió chiều nào theo chiều nấy. Chúng ta hãy nhìn tấm gương ông thợ vá nồi, ông sống trong nghèo khó, không biết chữ nhưng ông có đức tính quý là thật thà, nghe lời. Khi được Thầy chỉ dạy hãy chăm chỉ niệm Phật, mệt thì nghỉ, đói thì ăn, ông đã cung kính *“y giáo phụng hành”*. Kết quả là chỉ sau ba năm, ông đã tự tại đứng vững sanh. Đây chính là minh chứng sống động cho tinh thần *“nghe lời - thật làm”* mà Hòa Thượng vẫn thường nhắc nhở.

Chúng ta tu hành Phật pháp thì phải làm theo lời Phật dạy. Nhiều năm trước, tôi thường hỏi mọi người: *“Quý vị là Phật tử hay ma tử?”*. Câu nói này khiến nhiều người phật lòng, thậm chí có nơi không còn mời tôi nữa vì sợ bị mắng. Thế nhưng, người xưa dạy: *“Lời chân thật không hoa mỹ, lời hoa mỹ thì không bao giờ chân thật”*. Mục đích tối thượng của người tu hành là niệm Phật cầu vãng sanh. Khi còn sống một ngày trên thế gian, chúng ta hãy tận tâm tận lực hy sinh phụng hiến, dùng hết tài năng để làm việc lợi ích chúng sinh. Nhưng chúng ta cũng phải thấu hiểu lời dạy của Hoà Thượng: ***“Vãng sanh không phải là chết.***

Vãng sanh là sống mà ra đi trong tỉnh táo, tự tại”. Để có thể tự tại ra đi, con người đó trước hết phải hoàn thành trọn vẹn sứ mệnh và những việc cần làm của mình tại thế gian.

Hòa Thượng từng dạy: ***“Người thế gian hiểu lầm nghiêm trọng khi cho rằng niệm Phật là cầu chết. Người chân thật niệm Phật cầu vãng sanh là người đang sống một cách tích cực nhất, toàn tâm toàn lực hy sinh phụng hiến”***. “*Sinh - Lão - Bệnh - Tử*” là quy luật tất yếu của nhân sinh mà không ai có thể tránh khỏi, trừ phi ta rời bỏ được “*thân tứ đại*” này hoặc vượt ra ngoài vòng sinh tử. Hòa Thượng khẳng định: ***“Vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc là sống mà ra đi, tỉnh tường, tỉnh táo mà ra đi; còn mơ hồ sẽ đi về thế giới mơ mơ hồ hồ”***. Đối với người tu hành, dù thân thể có bệnh nhưng tinh thần nhất định phải sáng suốt, năng lượng tràn đầy; đây là điều cốt yếu nhất. Người đại phước thường có thân thể khoẻ mạnh và sáu căn tỉnh tường, trong khi người phước mỏng như chúng ta thường có vấn đề về sức khoẻ. Vì vậy, chúng ta càng cần có tín tâm và kiên định với pháp tu của mình.

Hàng ngày khi lễ Phật, tôi không cầu hết bệnh, mà chỉ thành tâm nguyện: ***“Kính xin Đức Phật A Di Đà tiếp dẫn con. Khi con lâm chung, thân không bệnh khổ, tâm không tham luyến, ý không điên đảo, nhất tâm niệm Phật, theo Phật vãng sanh về thế giới Tây Phương Cực Lạc, nghe Phật thuyết pháp, chứng quả vô sanh, hồi nhập Ta Bà hoá độ chúng sanh”***. Đối với pháp tu, dù chưa đến cảnh giới nhất tâm niệm Phật, chúng ta vẫn phải kiên định với pháp môn, dùng mọi phương tiện để nhắc mình đề khởi câu Phật hiệu. Đối với việc lợi ích chúng sinh, chúng ta vẫn phải tích cực làm nhưng tuyệt đối không để chướng ngại việc niệm Phật. Việc làm lợi ích chúng sinh chính là cách để bồi đắp tín tâm niệm Phật của chính mình. Làm như vậy chính là thực hành lời Phật dạy trong ***“Kinh Vô Lượng Thọ”***: ***“Phát Bồ Đề tâm, một lòng chuyên niệm”***. Nếu thiếu một trong hai điều này, chúng ta đều không thể vãng sanh.

Hòa Thượng Tịnh Không từng nói: ***“Trong những năm tháng cuộc đời, tôi đã nhìn thấy, nghe thấy nhiều người đứng mà vãng sanh, ngồi mà vãng sanh, biết trước giờ ra đi, không có bệnh khổ. Cho nên, pháp môn niệm Phật là pháp môn không chết”***. “*Không chết*” ở đây là sống trong tỉnh tường và ra đi trong sự tỉnh táo. Nhiều người vẫn lầm tưởng rằng: niệm Phật để kéo dài mạng sống, để

tiêu trừ nghiệp chướng, hay để hết bệnh tật, nhưng đó là cách hiểu chưa thấu đáo. “Sinh - Lão - Bệnh - Tử” vốn là định luật vô thường của thế gian và cái chết là kết cục mà không ai có thể tránh được. Nếu hiểu được điều này, chúng ta sẽ giữ được tâm thế bình thản trước cái chết. Suy cho cùng, chúng ta vẫn nằm trong định luật mà Đức Phật thường nhắc nhở: thế gian vô thường, khổ, không, vô ngã, không có thứ gì là chắc thật./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.

Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!